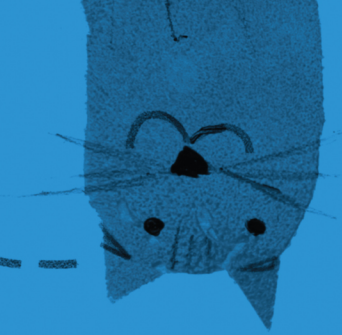

**BORYS
BOBRY**

- NA TROPÍE -

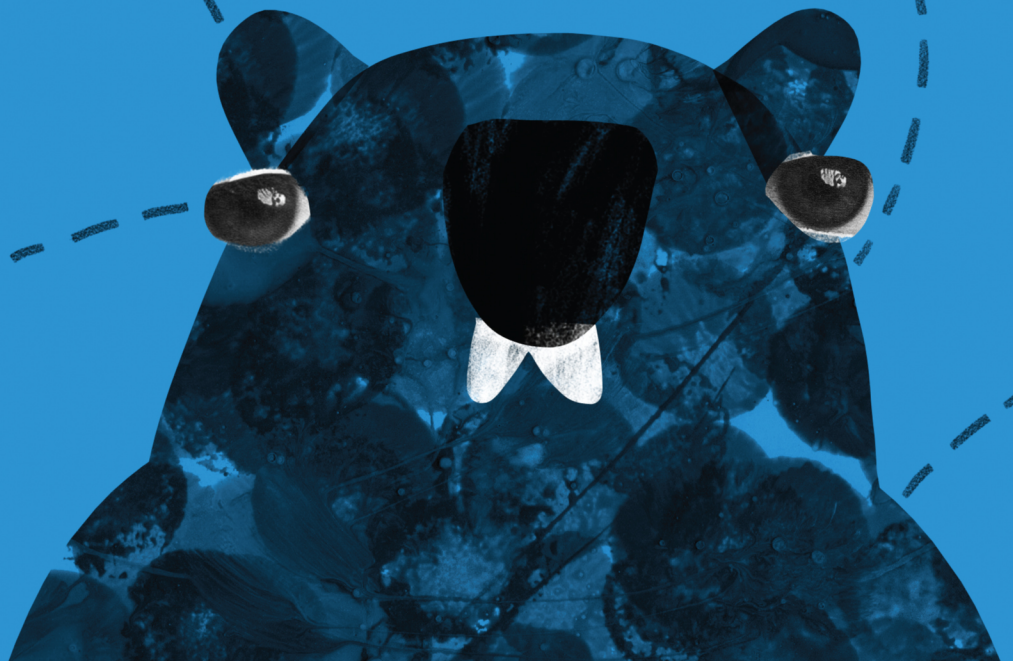
**JEZY
KÓW**

UWAGA!

БОРИС
БОБРИ

**СТЕЖ
КАМИ
МОВ**

Borys Bobry na tropie języków

Copyright © 2022 Stowarzyszenie Młodych Animatorów Kultury

Wszelkie prawa zastrzeżone.

Tom 3 serii wydawniczej: *Bobrze opowieści*

tekst: Daniel Stachuła

ilustracje: Ola Płocińska

przekład na język ukraiński:

Martyna Strychalska

opracowanie graficzne, skład, łamanie:

Ola Płocińska

redakcja: Zuzanna Głowaćka

korekta: Yana Titus

ilustracje i opowieść współtworzyli: Sebastian,

Tatiana, Łukasz, Violetta, Nadia, Andrii, Wiktorija,

Margarita, Arina, Nicole, Patrycja, Bartek

Historia i ilustracje inspirowane nieokiełznaną wyobraźnią i ogromem kreatywności uczestników i uczestniczek warsztatów językowo-ilustratorskich pt. „Borys Bobry na tropie... języków” organizowanych przez Stowarzyszenie Młodych Animatorów Kultury w ramach projektu „Biblioteka Sąsiedzka na Główniej 2022”.

Борис Бобри стежками мов

Copyright © 2022 Асоціація молодих аніматорів культури

Всі права захищені.

Том 3 видавничої серії: *Боброві казки*

текст: Даніель Стахула

ілюстрації: Оля Плоцінська

переклад на українську мову: Мартина

Стрихальська

графічний дизайн, верстка, оформлення

тексту: Оля Плоцінська

редактор: Зузанна Гловацька

коректор: Яна Тітус

співавтори ілюстрації та історії: Себастьян,

Тетяна, Лукаш, Віолетта, Надя, Андрій, Вікторія,

Маргарита, Аріна, Ніколь, Патриція, Бартек

Історія та ілюстрації, натхненні нестримною уявою та величезною креативністю учасників мовно-ілюстративних майстер-класів під назвою «Борис Бобри стежками... мов» організована Асоціацією молодих аніматорів культури в рамках проекту «Бібліотека Сусідська Гłówna 2022».

S M
A K

FYRTEL
GŁÓWNA / BIBLIOTEKA
SĄSIEDZKA

Ministerstwo
Kultury
i Dziedzictwa
Narodowego

NARODOWE
CENTRUM
KULTURY

OJCZYSTY - DODAJ
DO ULUBIONYCH

POZnań*

Projekt „Biblioteka Sąsiedzka na Główniej 2022” dofinansowano ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego w ramach programu Narodowego Centrum Kultury *Ojczysty – dodaj do ulubionych* (edycja 2022) oraz środków budżetowych Miasta Poznania.

wydawca:

Stowarzyszenie Młodych Animatorów Kultury

ul. Kościelna 18/6, 60-538 Poznań

www.animatorzysmak.pl

www.fyrtelglowna.pl

smak@animatorzysmak.pl

druk:

4MARKETING.PL

Izabela Dziekońska

ul. Kobylepole 8d

61-304 Poznań

ISBN: 978-83-962754-2-4

Projekt «Бібліотека Сусідська на Główna 2022» був співфінансований Міністром культури та національної спадщини в рамках програми Національного Центру Культури *Ojczysty – dodaj do ulubionych* (edycja 2022), а також бюджетними коштами міста Познань.

видавець:

Асоціація молодих аніматорів культури

вул. Коściелна 18/6, 60-538 Познань

www.animatorzysmak.pl

www.fyrtelglowna.pl

smak@animatorzysmak.pl

друк:

4MARKETING.PL

Ізабела Дзеконська

вул. Кобылеполе 8d

61-304 Познань

ISBN: 978-83-962754-2-4

BORYS
BOBRY
- NA TROPIE -
JEZY
KÓW

БОРИС
БОБРИ
СТЕЖ
КАМИ
МОВ

Trzask
prask!

Тріск
Тріск!

Głośny dźwięk łamiącego się patyka wyrwał ze snu bobra Borysa.

— **Wstawaj, ziomek, już późno!**

— Ale... przecież... — zaspany bóbr próbował protestować.

— Nie ma czasu na spanie! Taki piękny dzień — nie można go zmarnować!

Голосний звук гілки, що зламалася, розбудив бобра Бориса зі сну.

— **Вставай, чувак, вже пізно!**

— Але... все ж... — спробував заперечити сонний бобер.

— Немає часу спати! Такий чудовий день — його не можна змарнувати!

Borys przetarł oczy i powoli, jakby od niechcenia, zaczął wychodzić ze swojego żeremia. Gdy w końcu wsunął pyszczek poza drewnianą konstrukcję zobaczył zadowoloną żabę Renatę.

— Wiedziałem, że to ty — powiedział niezbyt zadowolony Borys. — Dlaczego obudziłaś mnie tak wcześnie?

— Wcześnie? — zapytała zdziwiona Renata. — Ziomeczku, przespałeś prawie cały poranek!

— No dobra, dobra...

— To co dzisiaj będziemy robić?

— Może pójdziemy na spacer albo pobawimy się w chowanego? — zaproponował Borys.

— A może... Ścigamy się do mostku?

— Znowu chcesz przegrać? — spytał wyraźnie pewny zwycięstwa bóbr.

— Przekonamy się, ziomek!

Podekscytowana Renata na samą myśl o wodnym wyścigu zrobiła potrójne salto.

Zwierzęta ustawiły się na brzegu Główniki. Borys uderzył swoim ogonem w ziemię — był to sygnał do startu. Oboje wskoczyli do wody. Rozpoczął się wyścig.

Борис протер очі й повільно, ніби неохоче, почав виходити зі своєї бобрової хатки. Коли він нарешті висунув свою мордочку за дерев'яну конструкцію, то побачив задоволену жабу Ренату.

— Я знав, що це ти, — сказав не дуже задоволений Борис. — Чому ти мене так рано розбудила?

— Рано? — запитала здивована Рената. — Чуваче, ти спав майже весь ранок!

— Ну, добре-добре...

— Так, що ми сьогодні будемо робити?

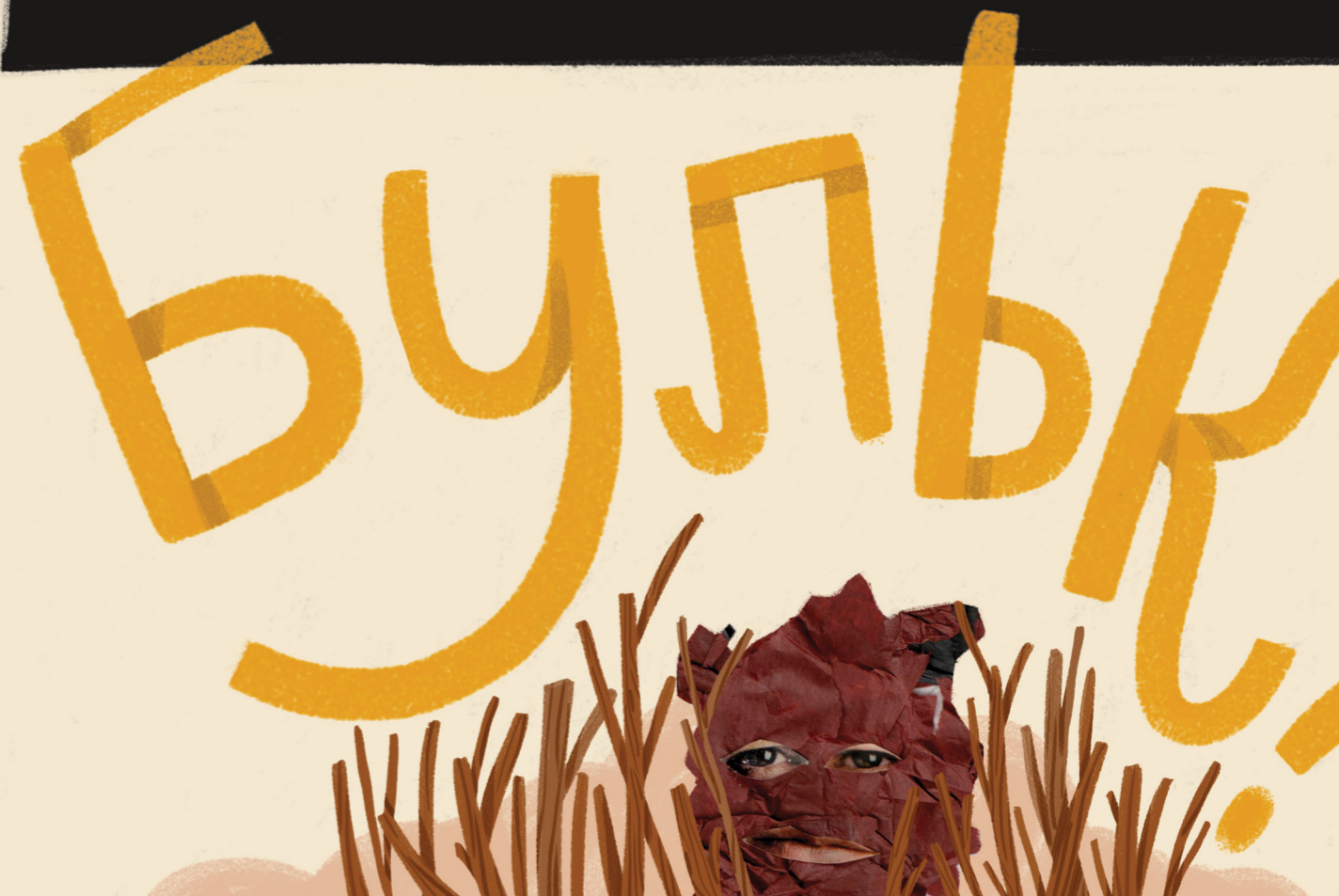
— Чому б нам не погуляти чи пограти в хованки? — запропонував Борис.

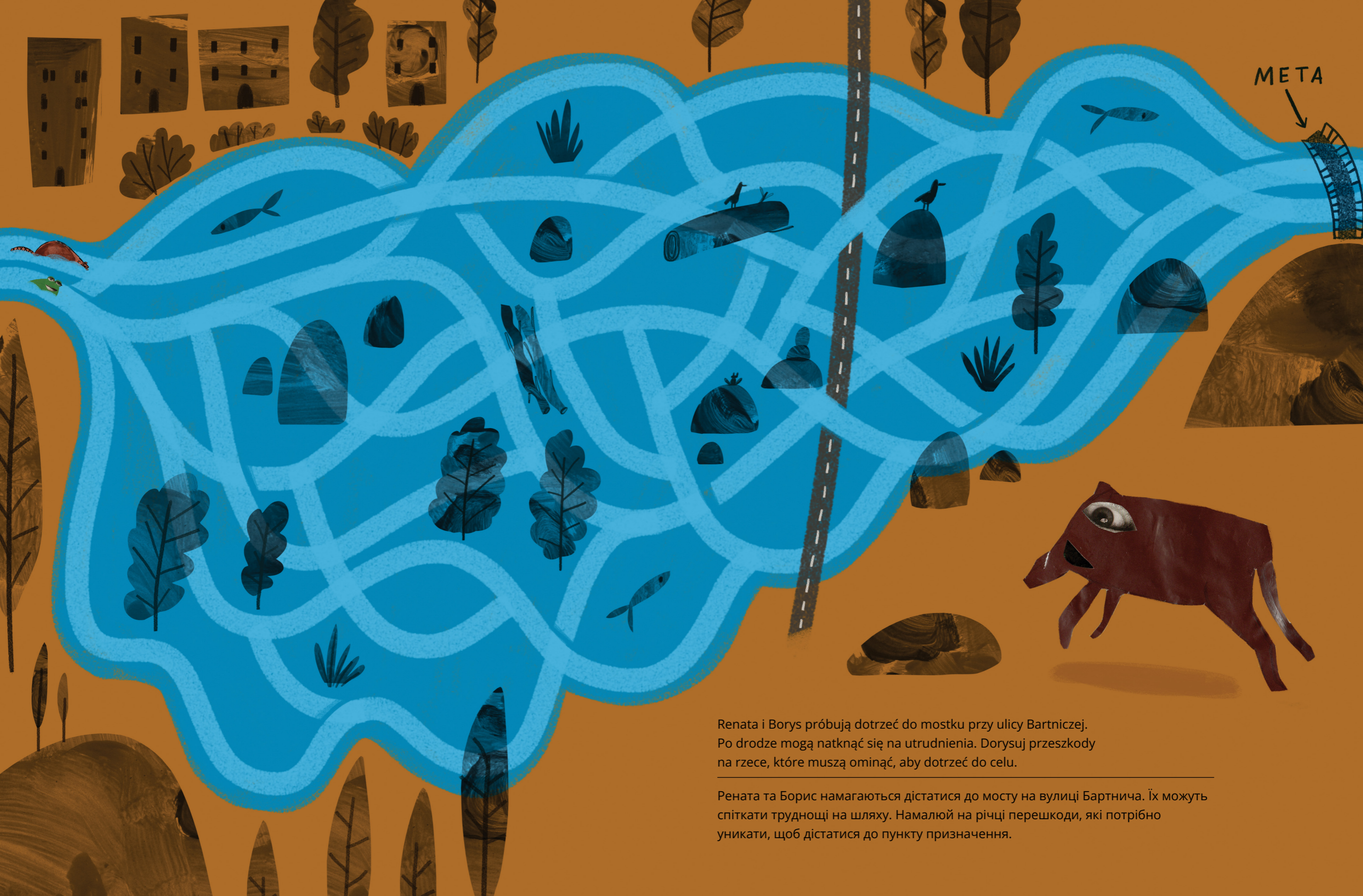
— А може... давай навипередки до містка?

— Ти знову хочеш програти? — запитав бобер, явно впевнений у перемозі.

— Побачимо, чуваче!

Захоплена Рената, думаючи про водні перегони, зробила потрібне salto. Тварини зібралися на березі річки Головна. Борис ударив об землю хвостом — це був сигнал про початок змагань. Обоє стрибнули у воду. Перегони розпочалися.

Renata i Borys próbują dotrzeć do mostku przy ulicy Bartniczej.
Po drodze mogą natknąć się na utrudnienia. Dorysuj przeszkody
na rzece, które muszą ominąć, aby dotrzeć do celu.

Рената та Борис намагаються дістатися до мосту на вулиці Бартнича. Їх можуть
спіткати труднощі на шляху. Намалюй на річці перешкоди, які потрібно
уникати, щоб дістатися до пункту призначення.

Renia! ReNя!

Renia! ReNя!

Trasa wodnego wyścigu przebiegała od źeremia do mostku przy ulicy Bartnicznej. To całkiem długi dystans! Ale dla tak wytrawnych pływaków jak Borys i Renata to była bułka z masłem, mimo tego, że musieli płynąć pod prąd rzeki. Żaba i bóbr wystartowali niemal równocześnie. Renata płynęła swoim ulubionym stylem pływackim — żabką. Borys wolał płynąć pod powierzchnią wody, choć od czasu do czasu wynurzał się, by nabrać powietrza. Po drodze minęli gang żab, który kibicował Renacie okrzykami:

— **Renia! Renia! Renia!** — grzmiały chórem żaby.

Borys nie dawał za wygraną i przebierał łapkami z całych sił. Spozrzęła to Renata, która w pewnym momencie zaczęła płynąć kraulem.

Oboje byli coraz bliżej mety. Gdy zbliżali się do mostku, musieli wyminąć duże kępy tataraku, które rosły po obu brzegach rzeczki. Potem dwie wierzby płaczące, które moczyły swoje gałązki w rzece, aż w końcu dotarli do ostatniej prostej. Zostało im kilkanaście metrów do pokonania. Renata i Borys przyśpieszyli i równocześnie dopłynęli do krawędzi mostku — był remis.

Маршрут водних перегонів пролягав від бобрової хатки до мосту на вулиці Бартична. Це чимала відстань! Але для таких досвідчених плавців, як Борис і Рената, це було як з гори котитися. Незважаючи навіть на те, що вони повинні були плисти проти течії.

Жаба і бобер стартували майже одночасно. Рената пливла своїм улюбленим стилем — брасом. Борис вважав за краще плисти під поверхнею води, хоча час від часу виринав, щоб набрати повітря. По дорозі вони проминули зграю жаб, які вболівали за Ренату:

— **Реня! Реня! Реня!** — кричали хором жаби.

Борис не здавався і щосили махав лапками. Це помітила Рената, яка в якийсь момент почала плисти кролем. Вони обоє наближалися до фінішу. Їм ще треба було обминути великі зарості лепехи, що росли обабіч річки, потім дві плакучі верби, які мочили свої гілки у воді і нарешті вони вийшли на фінішну пряму. Плавцям залишалося подолати кільканадцять метрів. Рената з Борисом прискорилися і одночасно підпливли до краю мосту — була нічия.

— Byłem pierwszy! — krzyknął Borys, gdy już wynurzył się z wody.

— Nieprawda, ja wygrałam! — oburzyła się żaba Renata.

— Nieprawda, bo ja! — Borys nie dawał za wygraną.

Sprzeczali się między sobą dłuższą chwilę, a robili to na tyle głośno, że zupełnie niechcący obudzili kotkę Alicję.

— Miau...?

— A ty, co tutaj robisz? — spytał zdziwiony Borys.

— Ucięłam sobie popołudniową drzemkę. Nie mogłam się oprzeć — to słoneczko, ten delikatny wiaterek...

— Czyli byłaś tutaj przez cały czas. Musisz wiedzieć, kto wygrał wyścig! — stwierdził Borys.

— Nie mam zielonego pojęcia. Z pewnością wasze zawody były bardzo emocjonujące, ale jakoś nie udzieliły mi się sportowe emocje... Za to słońce! No, wspaniałe! Dawno się tak nie wygrzałam!

— Trudno. Remis to remis. Następnym razem na pewno wygram — lekko obrażony Borys usiadł na drewnianym mostku.

— Taa... Myślisz, że puszcze Ci to płazem — równie zdenerwowana żaba Renata usiadła na brzegu rzeki.

Siedzieli tak w milczeniu z założonymi łapkami. Każdy patrzył w inną stronę — Borys w lewo, a Renata w prawo. Tylko Alicja, z lekkim uśmiechem na pyszczku, obserwowała ich uważnie, spoglądając to na żabę, to na bobra. Nad rzeką zrobiło się chłodno. Zerwał się zimny wiatr, a słońce schowało się za chmurami, co wyraźnie nie spodobało się kotce Alicji. Silniejszy podmuch wiatru przywiał na mostek skrawek papieru, który przylepił się do mokrego od niedawnej kąpieli brzuszka Borysa. Niebiesko-żółta kartka przykuła uwagę żaby Renaty, która zapomniała o wcześniejszej sprzeczce i przyglądała się jej z zainteresowaniem... Bóbr delikatnie odwrócił papier i... ze zdziwienia szeroko otworzył oczy.

— Co to jest? — spytał Renatę i Alicję, przerywając milczenie.

— Pewnie jakaś ulotka... nowa pizzeria albo kawiarnia — odpowiedziała Alicja, przewracając się z boku na bok. Jej drzemka wciąż się nie skończyła.

— Ale zobaczcie na te litery! Nigdy takich nie widziałem!

— Pokaż mi to! — żaba Renata wyrwała Borysowi kartkę z łapek.

— Я був першим! — крикнув Борис, виходячи з води.

— Ні, я виграла! — обурилася жаба Рената.

— Неправда, тому що я! — не здавався Борис.

Вони довго сперечалися одне з одним, і робили це так голосно, що розбудили кішку Аліцію.

— М'яу...?

— А ти що тут робиш? — запитав здивований Борис.

— Задрімала після обіду. Я не втрималася — це сонечко, цей ніжний вітерець...

— Значить, ти була тут весь час... Так, то ти повинна знати, хто виграв перегони!, — сказав Борис.

— Я й гадки не маю. Звісно, ваші змагання були дуже захоплюючими, але я якось не відчула спортивних емоцій... Але це чудове сонце! Я давно так не погрілася!

— Шкода. Нічия так нічия. Наступного разу я обов'язково виграю, — трішки ображений Борис сів на дерев'яний міст.

— Ага... Думаєш, я просто відпущу тобі це?

— також знервована жаба Рената сіла на березі річки.

Вони мовчки сиділи, схрестивши лапки на

грудях. Кожен дивився в різний бік — Борис вліво, а Рената вправо. Тільки Аліція, з ледь помітною усмішкою на обличчі, уважно спостерігала за ними, дивлячись то на жабу, то на бобра.

Біля річки стало прохолодно. Зірвався холодний вітер і сонце сховалося за хмари, що явно не сподобалося кішці Аліції.

Сильніший порив вітру приніс на міст шматок паперу, який прилип до мокрого, після нещодавнього купання, животика Бориса. Синьо-жовта картка привернула увагу жаби Ренати, яка зацікавлено розглядала її, вже забувши про недавню сварку... Бобер обережно перевернув папірець і... від подиву вилупив очі.

— Що це? — запитали Рената й Аліція, порушуючи тишу.

— Напевно, якась листівка... нова піцерія чи кав'ярня, — відповіла Аліція, перекидаючись з боку на бік. Вона все ще дрімала.

— Але подивіться на ці літери! Я ніколи таких не бачив!

— Покажи мені це! — вирвала папірець з лап Бориса жаба Рената.

Kawałek papieru upadł na drewniany most, a oczom wszystkich ukazał się napis: Uwaga*!

— To na pewno jakiś język obcy — powiedziała Alicja. — To od razu widać. Na pierwszy rzut oka.

— **Co to jest język obcy?** — spytał wyraźnie zaciekawiony Borys.

— To jest taki język, którego nie znasz, bo nie jest używany na co dzień w naszym kraju. A jak nie jest używany na co dzień, to znaczy, że jest obcy.

— To jakim językiem się posługujemy na co dzień? — dopytywał Borys.

— No, jak to jakim, ziomek? Polskim, nie? — odpowiedziała żaba Renata.

— No, dobrze. Skoro na co dzień nie posługujemy się językiem obcym, tylko polskim, to ten polski, to jaki to jest język?

— **Borys zapewne pyta o język rodzimy**, nazywany również językiem ojczystym. To jest taki język, który poznajesz jako pierwszy. Uczysz się go jako dziecko na co dzień, potrafisz nim mówić, czytasz i piszesz w tym języku, i tak dalej... — wyjaśniła Alicja.

— Rozumiem. A któraś z Was wie, co to za język, ten tutaj na kartce?

Żaba Renata i kotka Alicja spojrzały na siebie, potem na kawałek papieru i znowu na siebie. W końcu obie przecząco pokręciły głowami.

— Niestety nie znam — dodała Alicja. — Gdyby to był francuski, to moglibyśmy porozmawiać...

— Ja też nie wiem, co to za język. Ale wiem, kto może wiedzieć! — dodała Renata.

— Kto? — spytał Borys.

— Najbardziej przemądrzały szczur na Główniej... — odpowiedziała Alicja.

— Szczepan! — wykrzyknął Borys. — Chodźmy, szybko! On na pewno będzie wiedział!

Wszyscy zerwali się na równe łapy i ruszyli do Biblioteki Sąsiedzkiej. To właśnie tam najczęściej można było spotkać szczura Szczepana.

*Uwaha!

Папірець впав на дерев'яний місток і всі побачили напис: Увага!

— Це, напевно, якась іноземна мова, — сказала Аліція. — Одразу видно. З першого ж погляду.

— **Що таке іноземна мова?** — запитав явно зацікавлений Борис.

— Це мова, яку ти не знаєш, тому що в нашій країні нею не користуються щодня. А якщо нею не користуються щодня, значить, вона іноземна.

— Так, якою мовою ми користуємося кожного дня? — запитав Борис.

— Ну як то якою, чуваче? Польською, ні? — відповіла жаба Рената.

— Гаразд. Оскільки ми не говоримо іноземною мовою щодня, тільки польською, то польська — яка мова?

— **Борис очевидно запитує про рідну мову**, яку ще називають материнською.

Це перша мова, яку пізнає людина. Ти вивчаєш цю мову в дитинстві щодня, можеш нею говорити, читати, писати, і так далі... — пояснила Аліція.

— Розумію. А хтось із вас знає, що це за мова? Ось ця на папірцю?

Жаба Рената і кішка Аліція подивилися одна на одну, потім на картку паперу і знову одна на одну. Нарешті обидві похитали головами.

— На жаль, я не знаю, — додала Аліція. — Якби це була французька, ми могли б поговорити...

— Я теж не знаю, що це за мова. Але я знаю, хто може знати! — додала Рената.

— Хто? — запитав Борис.

— Найбільш зарозумілий пацюк на вулиці Головна... — відповіла Аліція.

— Щепан! — вигукнув Борис. — Даваймо, швидше! Він точно знатимемо!

Усі скочили на лапи й попрямували до бібліотеки «Сусідської». Саме там найчастіше можна було зустріти пацюка Щепана.

— Ale jestem podekscytowany! Przecież cała ta sprawa z językiem obcym brzmi jak kolejna detektywistyczna zagadka! — opowiadał po drodze do biblioteki Borys.

— Mhm... Tylko taka prosta, bo wystarczy, że zapytasz Szczepana i będziesz znał odpowiedź — dopowiedziała Alicja.

Żaba, kotka i bóbr szli właśnie ulicą Gnieźnieńską i powoli zbliżali się do Biblioteki Sąsiedzkiej. Nagle usłyszeli głośne „Ahoouuj!” Spojrzeli w górę, ale nie mogli nic zobaczyć, bo promienie słońca mocno ich oślepiły. Po chwili pół kroku przed nimi wylądował Bogdan. Gołąb Bogdan.

— Co słysząc? — zapytał Bogdan.

— Idziemy właśnie do Szczepana, żeby powiedział nam, co to za język — odpowiedział Borys, pokazując Bogdanowi kartkę z napisem.

— Przecież to język ukraiński — powiedział gołąb.

— Skąd wiesz? — spytała żaba Renata.

— Swego czasu pracowałem jako gołąb pocztowy na szlakach międzynarodowych. Lizałem wówczas trochę języków obcych: niemieckiego, czeskiego, słowackiego, ukraińskiego...

— No, no, no! Gołąb poliglota nam się trafił — stwierdziła Alicja.

— **Poliglota?** — spytał Borys.

— Czyli ktoś, kto zna wiele języków i potrafi się nimi porozumiewać — odpowiedziała Alicja.

— A słyszeliście, że w dzielnicy zamieszkały nowe zwierzęta? — spytał Bogdan. — Pochodzą z Ukrainy i mieszkają od niedawna na Głównej. Miałem nawet okazję z nimi pogadać — wydają się bardzo sympatyczne.

— To zaprosz je do Biblioteki Sąsiedzkiej. My będziemy tam za kwadrans — powiedział bóbr.

— Się robi, Borys! To lecę!

Bogdan poderwał się do lotu. Po chwili zniknął za dachem jednej z kamienic.

— Я так захоплений! Зрештою, вся ця справа відносно іноземної мови звучить як чергова детективна загадка! — розповідав Борис дорогою до бібліотеки.

— Ммм... Тільки така досить легка, тому що просто запитаємо Щепана і дізнаємося, яка відповідь, — додала Аліція.

Жаба, кішка і бобер якраз гуляли вулицею Гнезненською і повільно наближалися до бібліотеки «Сусідської». Раптом вони почули гучне «Агооооо!». Вони підняли очі, але нічого не побачили, тому що сонячне проміння їх сильно засліплювало. За мить на півкроку від них приземлився голуб Богдан.

— Як справи? — запитав Богдан.

— Ми йдемо до Щепана, щоб він нам сказав, яка це мова, — відповів Борис, показуючи Богданові картку з написом.

— Але ж це українська, — сказав голуб.

— Звідки ти знаєш? — спитала жаба Рената.

— Раніше я працював в голубиній пошті на міжнародних маршрутах. Потім я вивчив кілька іноземних мов: німецьку, чеську, словацьку, українську...

— Ну, ну, ну! Ми знайшли голуба-поліглота, — сказала Аліція.

— **Поліглота?** — запитав Борис.

— Це людина, яка знає багато мов і може ними спілкуватися, — відповіла Аліція.

— А ви чули, що на районі оселилися нові тварини? — запитав Богдан. — Вони родом з України, віднедавна живуть на вулиці Головна. У мене була можливість поговорити з ними — вони здаються дуже милими.

— Тоді запросіть їх до бібліотеки «Сусідської». Через чверть години будемо, — сказав бобер.

— Вже в процесі, Борисе! Так, я лечу!

Богдан злетів. За мить він зник за дахом одного з будинків.

— Так. To jest język ukraiński. Ten wyraz należy wymawiać 'uwaha', co oznacza 'uwaga' — spokojnym głosem wyjaśniał szczur Szczepan, poprawiając swoje okulary na czubku nosa. — Na kartce znajdują się informacje w języku ukraińskim dla wszystkich nowych mieszkańców i mieszkank naszej dzielnicy. Można dowiedzieć się, gdzie załatwić najpotrzebniejsze sprawy urzędowe albo jak zrobić zakupy.

— Dzięki, Szczepan! A po czym poznałeś, że to język ukraiński? — dopytywał Borys.
— Po literach. Od razu widać, że to cyrylica.
— Cyry.... co?

— **Cyrylica, czyli rodzaj pisma używany w językach wschodniosłowiańskich.**

— O mamo, tyle trudnych słów w jednym zdaniu, że słabo mi się robi — stwierdziła zaniepokojona żaba Renata.

— No, dobrze. Usiądźcie wygodnie na poduchach. Opowiem wam, o co chodzi z tymi językami — powiedział Szczepan.

W tym momencie do Biblioteki Sąsiedzkiej wszedł Bogdan w towarzystwie kilku nieznanym zwierząt.

— Czołem! Chyba trafiliśmy idealnie. Czyżby Szczepan miał opowiadać o językach obcych? — spytał gołąb.

— Właśnie zamierzałem przedstawić krótką historię tworzenia się języków, ale jeśli...

— No to ideolo! — przerwał szcurowi Bogdan.

* *Dobroho ranku!* (Dzień dobry!)

** *Prywit!* (Cześć!)

— A ja tymczasem chciałem wam przedstawić moich nowych kolegów i koleżanki: zajęczyca Daryna, żuraw Nazar, łabędź Artem i lisica Julia.

— Доброго ранку!* — powiedziała lekko przestraszona zajęczyca Daryna.

— Привіт!** — ukłonił się dostojny żuraw Nazar, a łabędź Artem rozłożył skrzydła w otwartym geście powitania.

— приємно познайомитись!*** — dodała z czarującym uśmiechem lisica Julia.

— Cześć! Ja jestem Borys, a obok mnie kotka Alicja, żaba Renata i szczur Szczepan. Siadajcie razem z nami, za chwilę Szczepan będzie miał wykład o językach.

Wszyscy rozsiedli się wygodnie na poduchach, a Szczepan rozpoczął swoją opowieść.

— **Parę tysięcy lat temu wszyscy Słowianie mówili jednym językiem — był to język prasłowiański.**

Ludzie, a wraz z nimi zwierzęta, przemieszczali się po całej Europie i zmieniali swoje miejsce zamieszkania. Część Słowian osiedliła się na wschodzie Europy, część wybrała się na zachód, a jeszcze inni wybrali się na południe... Tam zamieszkali, rozwijali swoje miasta i wsie, a wraz z nimi rozwijały się i zmieniały języki, którymi się posługiwali. W ten sposób powstały trzy grupy języków: wschodniosłowiańskie, zachodniosłowiańskie i południowosłowiańskie...

— Chyba zaraz znowu utnę sobie drzemkę...

— wyszeptała do Borysa Alicja.

*** *Pryjemno poznajomytys!* (Miło was poznać!)

— Так — це українська мова. Це слово треба вимовляти «uwaha», що означає «uwaga», — спокійним голосом пояснив пацюк Щепан, поправляючи окуляри на кінчику носа. — На листівці є інформація українською мовою для всіх нових жителів нашого району. Ви можете дізнатися, де вирішити найнеобхідніші службові справи або як зробити покупки.

— Дяк, Щепане! Звідки ти дізнався, що це українська мова? — запитав Борис.

— Я впізнав її по літерах. На перший погляд видно, що це кирилиця.

— Кири... що?

— **Кирилиця, тобто, вид письма, що використовується у східнослов'янських мовах.**

— Ой, мамо, стільки важких слів в одному реченні, що у мене йде обертом голова, — сказала стурбована жаба Рената.

— Гаразд. Сядьте зручно на подушки. Я розповім вам, про що йдеться в цих мовах, — сказав Щепан.

У цей момент до бібліотеки «Сусідської» зайшов Богдан у супроводі кількох незнайомих тварин.

— Сервус! Ми, здається, потрапили туди, де треба. Чи Щепан буде розповідати про іноземні мови? — запитав голуб.

— Я якраз збирався представити коротку історію створення мов, але якщо...

— Чудово! — перебив пацюка Богдан. — А я тим часом хотів познайомити вас зі своїми новими друзями: кролицею Дариною, журавлем Назаром, лебедем Артемом і лисицею Юлією.

— Dzień dobry!* — сказала трохи злякана Дарина.

— Cześć!** — вклонився достойний журавель Назар, а лебідь Артем розправив крила у вітальному жесті.

— Miło was roznać!*** — dodała z czarivnoju usmishkoju lisiczką Юлія.

— Привіт! Я Борис, а поряд зі мною кішка Аліція, жабка Рената і пацюк Щепан. Сідайте з нами, незабаром Щепан проведе лекцію про мови.

Усі зручніше вмостилися на подушках. Щепан почав свою розповідь, а Богдан взяв на себе роль перекладача.

— **Кілька тисяч років тому всі слов'яни розмовляли однією мовою — це була праслов'янська мова.**

Люди, а разом з ними і тварини, мандрували по всій Європі і змінювали місце проживання. Частина слов'ян оселилася в східній Європі, деякі пішли на захід, а ще інші пішли на південь... Вони жили там, розвивали свої міста і села, а разом з ними розвивалися і змінювалися мови, якими вони користувалися. Таким чином утворилися три групи мов: східнослов'янська, західнослов'янська і південнослов'янська... — Здається, я знову задрімаю... — прошепотіла Аліція Борису.

* Доброго ранку!

** Привіт!

*** Приємно познайомитись!

— Coś mówiłaś, Alicjo? — spytał zdenerwowany Szczepan.
 — Ależ skąd! Bardzo ciekawie opowiadasz! Co było dalej? — spytała, nie do końca szczerze, Alicja.
 — Każda z tych grup języków zaczęła stopniowo rozwijać się i zmieniać. I z każdej z nich powstały języki, które znamy obecnie.
 — Jak na przykład język ukraiński? — spytał Borys.
 — I język polski? — dopytała żaba Renata.
 — Właśnie tak — odpowiedział Szczepan. — Najlepiej będzie, jeśli spojrzycie na tę mapę. Znajdziecie tam informacje, które języki należą do języków słowiańskich...

— Ти щось сказала, Аліціє? — запитав знервований Щепан.
 — Звичайно, ні! Ти дуже цікаво розповідаєш! Що сталося далі?
 — не зовсім щиро запитала Аліція.
 — Кожна з цих груп мов почала поступово розвиватися і змінюватися. І з кожної з них виникли мови, які ми знаємо сьогодні.
 — Як українська мова, наприклад? — запитав Борис.
 — Також польська мова? — спитала жаба Рената.
 — Саме так, — відповів Щепан. — Найкраще буде, якщо ви подивитесь на цю карту. Там ви знайдете інформацію про те, які мови належать до слов'янських...

Policz, ile języków słowiańskich wymieniono na mapie. Zaznacz też strzałką, skąd na Główną przybyli zajęczyca Daryna, żuraw Nazar, łabędź Artem i lisica Julia.

Порахуйте, скільки слов'янських мов зазначено на карті. Познач стрілочкою, звідки взялися кролиця Дарина, журавель Назар, лебідь Артем і лисиця Юлія.

— To wszystko, co opowiadasz, jest bardzo ciekawe! — powiedział bóbr.
 — Dzięki, Borys! Chociaż wydaje mi się, że jeszcze ciekawsza od historii, jest nauka języków obcych — odpowiedział Szczepan!
 — Potwierdzam! — dodał szybko gołąb Bogdan.
 — Szczególnie wtedy, gdy okazuje się, że w językach słowiańskich jest bardzo dużo podobieństw — dodał szczur.
 — Na przykład jakich? — dopytywała żaba Renata.
 — **Weźmy sobie dwa wyrazy: nowy dom. We wszystkich językach słowiańskich te słowa będą brzmiały bardzo podobnie, choć to w jaki sposób zostaną zapisane może się różnić. Spójrzcie na tabelkę poniżej:**

ПОЛЬСЬКА	POLSKI	nowy dom
ЧЕСЬКА	CZESKI	nový dům
СЛОВАЦЬКА	SLOVACKÍ	nový dom
УКРАЇНСЬКА	UKRAÍŇSKI	НОВИЙ ДІМ
БІЛОРУСЬКА	БІАЉОРУСКІ	НОВЫ ДОМ

— Niektóre litery są identyczne, a niektóre pierwszy raz widzę na oczy — skomentowała kotka Alicja.
 — To dlatego, że języki słowiańskie używają różnych alfabetów — odpowiedział szczur Szczepan.
 — Ja chciałbym poznać te niektóre języki! — powiedział podekscytowany Borys
 — najbardziej ukraiński, żebym mógł rozmawiać z naszymi nowymi kolegami i koleżankami.
 — A mi chcemo wivčiti польську мову* — rzekła lisica Julia, której gołąb Bogdan przez cały czas tłumaczył na ucho treść rozmowy.
 — Jeśli chcecie, mogę was uczyć języków na zmianę: ukraińskiego i polskiego. W ten sposób każdy nauczy się trochę języka obcego i podszkoli swój język ojczysty — powiedział szczur.
 — Super! No to otwieramy kółko języków obcych w Bibliotece Sąsiedzkiej! — wykrzyknęła żaba Renata.
 — Wobec tego przed wami kilka lekcji z podstawowym słownictwem, ale zacznijmy od alfabetu... — powiedział spokojnym głosem Szczepan i odruchowo poprawił okulary na nosie.

* A my chcemo wyjwczyty polsku mowu. (A my chcemy się nauczyć polskiego.)

— Все, що ти розповідаєш, дуже цікаво! — сказав бобер.
 — Дякую, Борисе! Хоча я вважаю, що вивчати іноземні мови навіть цікавіше, ніж їх історію, — відповів Щепан.
 — Я підтверджую! — швидко додав голуб Богдан.
 — Особливо, коли виявляється, що слов'янські мови між собою подібні, — додав пацюк.
 — Наприклад у чому? — спитала жаба Рената.
 — **Візьмемо два слова: новий дім. У всіх слов'янських мовах ці слова будуть звучати дуже схоже, хоча їх написання може відрізнятись. Подивіться на таблицю нижче:**

НОВИЙ ДОМ	ROSYJSKI	російська
НОВ ДОМ	SERBSKI	сербська
nov dom	CHORWACKI	хорватська
nov dom	SLOWENSKI	словенська
НОВ ДОМ	MACEDOŇSKI	македонська

— Деякі букви однакові, а деякі я вперше бачу, — прокоментувала кішка Аліція.
 — Це тому, що слов'янські мови використовують різні алфавіти, — відповів пацюк Щепан.
 — Я хотів би вивчити деякі з цих мов! — сказав захоплений Борис — найбільш українську, щоб я міг поспілкуватися з нашими новими друзями.
 — А ты хсему się nauczyć polskiego,* — сказала лисиця Юля, якій голуб Богдан весь час перекладав розмову на вухо.
 — Якщо хочете, то я можу вчити вас поперемінно: української та польської. Таким чином кожен трохи вивчить іноземної мови та вдосконалив рідну мову, сказав пацюк.
 — Круто! Ну що ж, відкриваємо в бібліотеці «Сусідської» гурток іноземних мов! — вигукнула жаба Рената.
 — Отже, вас чекає кілька уроків із базовим словниковим запасом, але почнемо з алфавіту... — спокійним голосом сказав Щепан і інстинктивно поправив окуляри на носі.

* A mi chcemo wivčiti польську мову

Український
алфавіт

ВІДПОВІДНИКИ
у польському
алфавіті

ALFABET
UKRAIŃSKI

ODPOWIEDNIK
W POLSKIM
ALFABECIE

Aa — Aa
Bb — Bb
Vv — Ww
Гг — Hh
Ґґ — Gg
Дд — Dd
Ee — Ee
Єє — Je, je, ie
Жж — Żż
Зз — Zz
Ии — Yu
Ii — Ii
Її — Ji ji
Йй — Jj
Кк — Kk
Лл — Łł, Ll
Мм — Mm

Український
алфавіт

ВІДПОВІДНИКИ
у польському
алфавіті

ALFABET
UKRAIŃSKI

ODPOWIEDNIK
W POLSKIM
ALFABECIE

Hh — Nn
Oo — Oo
Pp — Pp
Pp — Rr
Cc — Ss
Tt — Tt
Uy — Uu
Фф — Ff
X x — Ch ch
Цц — Cc
Чч — Cz cz
Шш — Sz sz
Щщ — SzcZ szcZ
Ьь — ' (zmiękczenie /м'який знак), Ii
Ю ю — Ju ju
Яя — Ja ja

Spójrz na alfabet ukraiński i odpowiedniki liter w alfabecie polskim. Spróbuj zapisać poniżej swoje imię i nazwisko w języku, który nie jest Twoim językiem ojczystym. Jeśli chcesz, zapisz też w tym języku następujące słowa: przyjaciel, podwórko, zabawa, wakacje. Na koniec spróbuj przeczytać na głos zapisane wyrazy.

Подивіться на український алфавіт та на відповідники літер в польському алфавіті. Спробуй нижче написати своє ім'я мовою, відмінною від твоєї рідної. Якщо хочеш, напиши також цією мовою слова: друг, задній двір, гра, канікули. На завершення спробуй прочитати написані слова вголос.

ZWIERZĘTA

Następna lekcja poświęcona jest zwierzętom. Przyporządkuj nazwy zwierząt do rysunków. Następnie narysuj jedno zwierzę, którego nie ma na rysunku i napisz jego nazwę w Twoim języku ojczystym. Pokoloruj ilustracje.

kot
кіт

pies
собака

zając
заець

koń
кінь

gołąb
голуб

sroka
сорока

lis
лисиця

mysz
миша

szczur
пацюк

żuraw
журавель

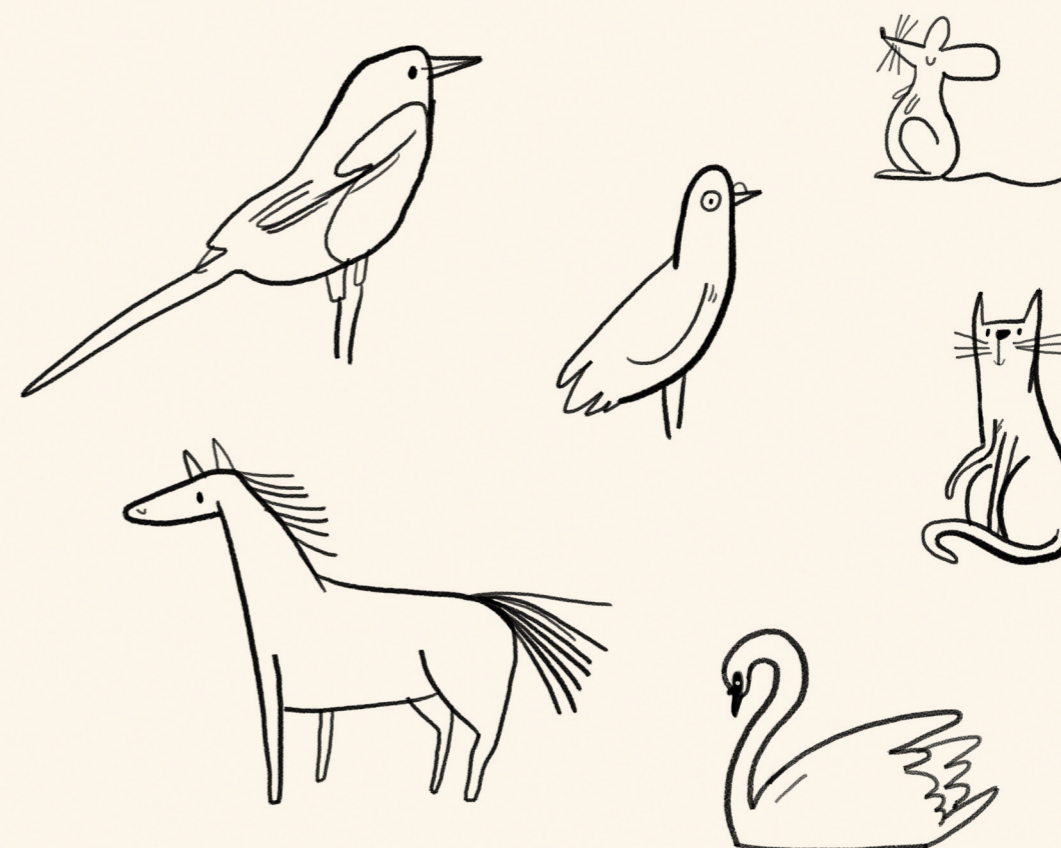
pałak
павук

żaba
жаба

łabędź
лебідь

ТВАРИНИ

Наступний урок про тварин. Доберіть назви тварин до малюнків. Потім намалюй одну тваринку, якої немає на малюнку, і напишіть її назву рідною мовою. Розмалюй картинки.

kot
кіт

pies
собака

zając
заець

koń
кінь

gołąb
голуб

sroka
сорока

lis
лисиця

mysz
миша

szczur
пацюк

żuraw
журавель

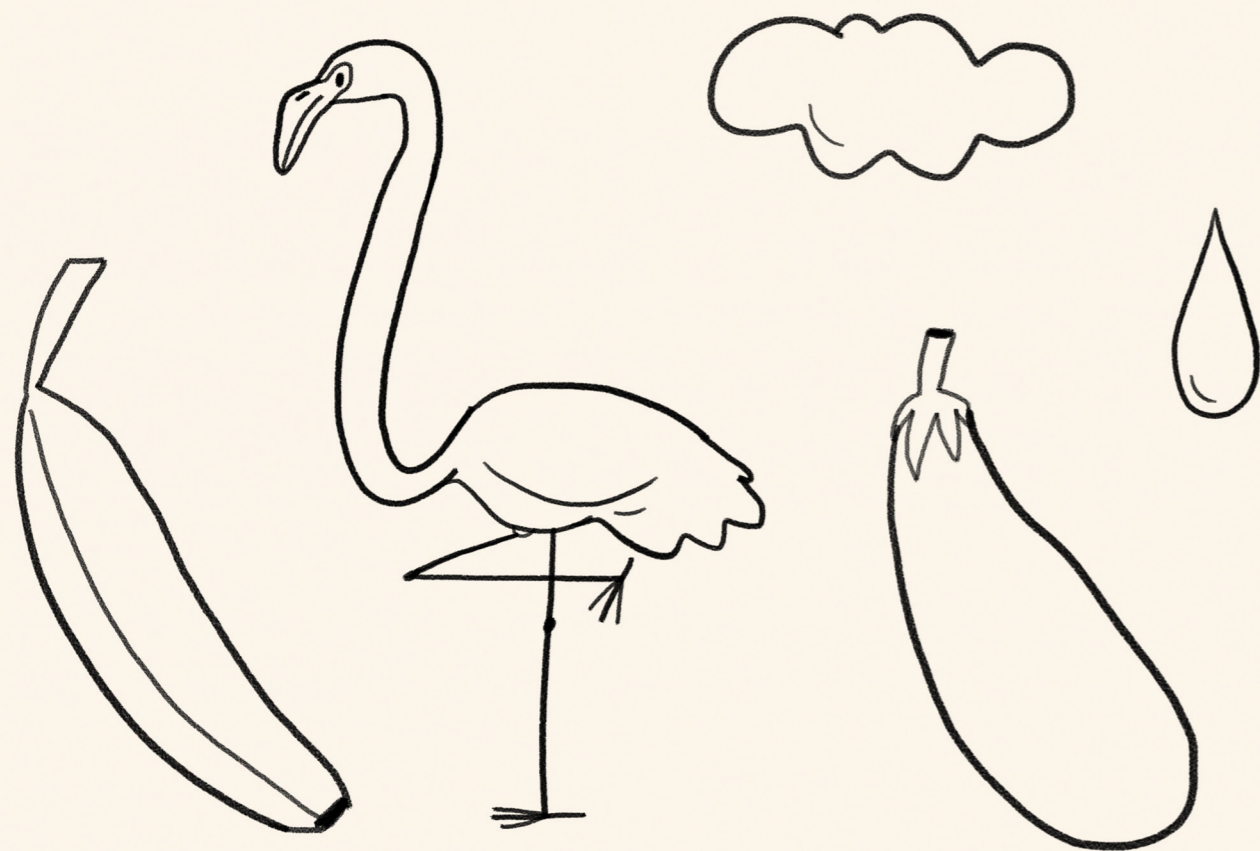
pałak
павук

żaba
жаба

łabędź
лебідь

KOLORY

Za chwilę poznasz nazwy różnych kolorów. Przygotuj kolorowe kredki albo pisaki — mogą się przydać podczas wykonywania zadania. Wybierz odpowiedni kolor i pokoloruj ilustracje. Na koniec spróbuj przeczytać nazwy kolorów w obcym dla Ciebie języku.

biały
білий

niebieski
блакитний

żółty
жовтий

czerwony
червоний

czarny
чорний

szary
сірий

Кольори

За мить ти дізнаєшся назви різних кольорів. Приготуй кольорові олівці або фломастери — вони можуть знадобитися під час виконання завдання. Вибери правильний колір і розмалюй картинки. На завершення, спробуй прочитати назви кольорів іноземною мовою.

zielony
зелений

pomarańczowy
помаранчевий

brązowy
коричневий

różowy
рожевий

fioletowy
фіолетовий

A może chciałbyś porozmawiać z kimś w obcym języku? Poniżej znajdziesz kilka podstawowych pytań i zwrotów. O co jeszcze można zapytać nowo poznanych kolegów i koleżanki? Zapisz swoje propozycje pytań, które mogą być przydatne, gdy chcemy poznać nową osobę.

А може ти хотів би поговорити з кимось іноземною мовою? Нижче наведено кілька основних запитань і фраз. Про що ще можна запитати у нових друзів? Запиши свої пропозиції щодо питань, які можуть бути корисними, коли хочеш познайомитися з новою людиною.

ZAWA
WA
GRA
GRA

Czy mogę się z Tobą pobawić? Можна я з тобою пограюся?

Już idę do domu. Я вже йду додому.

Co będziemy robić? Що ми будемо робити?

W co się bawicie? У що ви граєтеся?

O której godzinie się spotykamy? О котрій годині ми зустрінемося?

W co grasz? Що ти граєш?

Umiesz grać w berka? Умієш грати в квача?

NAUKA
i SZKO
ŁA

НАУ
КА і
ШКО
ЛА

Jakie masz dzisiaj lekcje? Які у тебе сьогодні уроки?

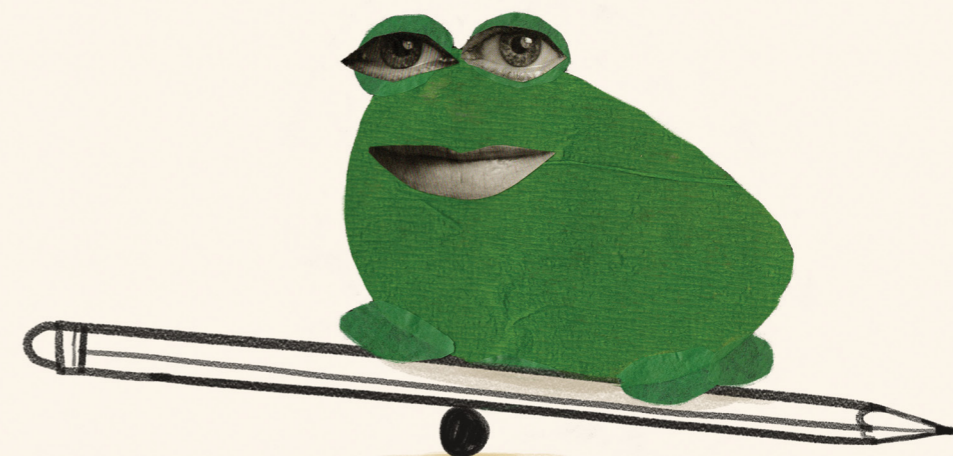
Do której klasy chodzisz? У який клас ти ходиш?

Lubisz matkę? Ти любиш матешу?

Zrobiłeś zadanie domowe? Ти зробив домашнє завдання?

Co było zadane? Яке було домашнє завдання?

Jaki jest twój ulubiony przedmiot w szkole? Який твій улюблений предмет у школі?

Знайомство з новими людьми

Jak masz na imię? Як тебе звати?

Ile masz lat? Скільки тобі років?

Skąd jesteś? Звідки ти?

Gdzie mieszkasz? Де ти мешкаєш?

Co lubisz jeść? Що ти любиш їсти?

Jaki jest twój ulubiony kolor? Який твій улюблений колір?

ROZNAWIANIE NOWYCH OSÓB

ODRO CZY MEK

Chcesz iść do maka?

Lubisz pływać?

Umiesz nurkować?

Poleżymy na leżakach?

Poleżymy na hamakach?

Lubisz grać na komputerze?

ВІДП ОЧУ НОК

Хочеш піти в Макдональдс?

Ти любиш плавати?

Ти вмієш пірнати?

Полежимо на шезлонгах?

Полежимо на гамаках?

Ти любиш грати на комп'ютері?

LUBISZ,
PEKWAŚ?

Ти любиш
плавати?

JUŻ IDĘ DO DOMU.

Я вже йду
додому.

ISBN 978-83-962754-2-4

9 788396 275424